

ZENEAKADÉMIA
KONCERTKÖZPONT

ELSŐK ÉS UTOLSÓK

KAMARA.HU

A ZENEAKADÉMIA
KAMARAZENEI FESZTIVÁLJA

MŰVÉSZETI VEZETŐK:
VÁRJON DÉNES ÉS SIMON IZABELLA

2015. NOVEMBER 19-22.

reddot award 2015
winner

ELSŐK ÉS UTOLSÓK // FIRSTS AND LASTS

„Valóságos ékszerdoboz a terem, csodálatos az 1907-es külső és a 21. századi színpadtechnika ötvözete, az pedig még nagyszerűbbé teszi, hogy miközben világszínvonalú koncertterem – szerintem a londoni Wigmore Hallnál is jobb –, mégis intim és bensőséges” – jellemezte egy alkalommal, még a felújított Liszt Ferenc téri épület újranyitása előtt a Zeneakadémia Solti Termét az egyetem rektora, dr. Vigh Andrea, hangsúlyozva, hogy az intézmény voltaképpen kamarazenei tér. Olyan helyszín, amely, noha fennállásának impozáns bő évszázada során számos feledhetetlen zenekari hangversenynek adott helyet, történeténél és szellemiségénél, koncerttermeinek méreténél és akusztikájánál fogva elsősorban mégis a kamarazene otthona. A közvetlen és személyes zenei társalgásé, a kifogástalan technikai tudásé és stílusismereté, a részvétel és beavatottság érzéséé.

Az elmúlt két év hangversenyei eddig is plasztikusan domborították ki a klasszikus zenei műveltség és jártasság természetességét hirdető arcukat e vonásait, most azonban egy újabb szintre emelkedik a Zeneakadémia és a kamarazene kapcsolata: az intézmény új fesztivált indít útjára. A novemberi (a jövőben pedig minden évad novemberének harmadik hetére tervezett) rendezvénysorozat művészeti vezetője két nagyszerű zongoraművész, a Kurtág-, Rados- és Jandó-tanítvány Simon Izabella, aki Heinz Holliger, Steven Isserlis vagy éppen Hanno Müller-Brachmann rendszeres kamarapartnere, illetve férje, a nemzetközi zenei életbe a zürichi Anda Géza Versenyen szerzett első helyezéssel berobbant és azóta a világ vezető zenekaraival és művészeivel koncertező Várjon Dénes, a Zeneakadémia oktatója. Ők ketten mind a kamarazenélés, mind a zenei rendezvények szervezésének területén jelentős tapasztalatokkal rendelkeznek, nem is beszélve nemzetközi művészkapcsolataik kiterjedt hálózatáról. Hangverseny-ciklusai egyik jellegzetessége, hogy szívesen kötik a zenei programokat valamiféle viszonyítási ponthoz, zenén kívüli asszociációs bázishoz, amely amellet, hogy segít a koncepció megtervezésében, az összefüggések szorosabbra vonásában, egyben kötetlen, a klasszikus zene kulturális múltjának és jelenének tágasságát szépen körvonalázó képzettársítási lehetőségeket is kínál a közönség számára.

„Az idő adja a képeket, én csak a szavakat teszem hozzá” – írta Stefan Zweig *A tegnap világában*, olyasféle gondolkodásmódot fejezve ki a nyelv virtuóz könnyedséggel megválogatott, sugárzóan egyszerű eszközeivel, ami a *kamara.hu* fesztivál szellemi szülőpárosának figyelmét is jellemzi, még ha esetükben a fenti mondatot át is kellene hangszerelni szavakról hangjegyekre. Bár Várjon Dénes és Simon Izabella valójában épp egy évtizede tisztelegtek a nagy osztrák író, Zweig előtt a 19–20. század fordulójának végtelenül gazdag zenei repertoárjából válogatott koncertjeikkel, igazság szerint az idei fesztiváljukat is hasonló szellemi energiák működtetik, mint amilyenek erejéről a Zweig-idézet tanúskodik. Jóllehet jelen rendezvénysorozatuk mottója Ljudmila Ulickájától való, az ő végletes emberi sorsokat, élethelyzeteket és életutakat ábrázoló, *Elsők és utolsók* című elbeszéléskötetéből származik, a kezdet és a vég, az egy életművön belül megmutatkozó stílus- és gondolkodásmódbeli változás, illetve a művészi egymásra hatás jelenségének zenei megfogalmazásához, leképezéséhez választott alkotások azonban most is az idő határtalanságát jelenítik meg, a műalkotásokban megmutatkozó eszmei örökség folytonosságának segítségével hidalva át a távolságot Mozart és Webern, Schubert és Chausson, Schumann és Richard Strauss, Beethoven, Brahms és Sosztakovics életműve között.

Hatás és fejlődés, változás és önreflexió viszonyát mindemellet a fesztivál szervezői két kísérőprogrammal is igyekeznek megvilágítani: egyrészt a résztvevők számára nemcsak szellemi, de fizikai élményt is jelentő gyermekműsor is helyet kapott a programban, másrészt – az egykori *Nyugat*-estek és színielőadások zeneakadémiai hagyományát felelevenítve – sor kerül egy diskurzusra is zenei és irodalmi művek között.

SIMON IZABELLA ÉS VÁRJON DÉNES

© FELVÉGI ANDREA

Firsts and Lasts – this is the English translation of the Hungarian title of selected short stories by Lyudmila Ulitskaya, in which the writer reveals through her novellas the diversity of Russian society. And she does this without being judgmental or determining right from wrong. All she does is depict contrasts in lifestyles and different fates; we could say the *kamara.hu* festival of music by Dénes Várjon and Izabella Simon does just the same thing. From November 2015 the Liszt Academy continues a tradition and creates a tradition. Continues because for about a decade Dénes Várjon and Izabella Simon – who are a couple on the piano and in their private life – have organized chamber music series which, from now on, are hosted by the Liszt Academy. And given that it is not ‘this time’ but ‘from now on’, we can quite rightly speak of creating a tradition. The *kamara.hu* festival is organized annually in the third week of November. Starting from the World of Yesterday series, arranged with Kálmán Strém, the organizer couple consider it important to give their festivals a theme. The series of concerts in 2015 has been entitled *Firsts and Lasts*. Just as in Ulitskaya’s book, here too the focus is on human diversity – in this case, the diversity of composers. On the one hand, a composer’s early and late works are contrasted; on the other hand, comparisons of selected composers’ mature styles are made. The *kamara.hu* programme has given space to unique works, too: works which, in terms of their genre or instrumentalization, are one-offs in the oeuvre of the given author. Every artist, every chamber music partner taking to the *kamara.hu* stage is a close friend of the couple and has made music with them for many years. “Luckily we have a very broad circle of artist acquaintances, so we were able to invite fantastic people from both Hungary and abroad,” said Várjon, adding that on the domestic front the Liszt Academy has much to be thanked for because it is the seat of chamber music life and work. Bassoonist György Lakatos comes from this background, as do two of the world’s most in-demand musicians, Kristóf Baráti and István Várdai. Renowned foreign guest musicians include the superb Croatian horn player Radovan Vlatković, twenty-five-year-old Veronika Eberle (violin), with whom the Várjon couple have already played in concert here in Hungary, the soprano Polina Pasztircsák, and the Casals Quartet – and these are only a few names from the list of stars.

2015. november 19. (csütörtök) // 19 November 2015 (Thursday) 19.00
SOLTI TEREM // SOLTI HALL

KAMARA.HU/1

Robert Schumann: a-moll hegedű-zongoraszonáta

// Sonata for Violin and Piano in A minor (WoO 2)

1. *Ziemlich langsam – Lebhaft* 2. *Scherzo* 3. *Intermezzo* 4. *Finale*

Wolfgang Amadeus Mozart: *Zaide* (K. 344) – részlet // excerpt

Wolfgang Amadeus Mozart: *Ave verum corpus* (K. 618)

Wolfgang Amadeus Mozart: *A varázsfuvola* // *Die Zauberflöte* (K. 620) – részlet // excerpt

Robert Schumann: *Andante és variációk kürtre, két csellóra és két zongorára*

// *Andante and Variations for Horn, Two Cellos and Two Pianos*, op. 46

szünet // intermission

Ludwig van Beethoven: *Nagy Fúga* – szerzői átirat négy kézre

// *Grand Fugue* – original four-hand version, op. 134

Anton Webern: *Lassú tétel* // *Langsamer Satz*, op. post.

Ludwig van Beethoven: *F-dúr vonósnégyes* // *String Quartet in F major*, op. 135

1. *Allegretto* 2. *Vivace* 3. *Lento assai, cantante e tranquillo*

4. *Grave, ma non troppo tratto – Allegro*

VÁRJON Dénes, SIMON Izabella (zongora // piano)

Veronika EBERLE (hegedű // violin)

Louise PELLERIN (oboa // oboe)

Claudio BOHÓRQUEZ, VÁRDAI István (cselló // cello)

Radovan VLATKOVIĆ (kürt // horn)

Casals Quartet:

Vera MARTÍNEZ, Abel TOMÀS (hegedű // violin);

Jonathan BROWN (brácsa // viola);

Arnau TOMÀS (cselló // cello)

Az utolsó alkotások – mintha a korábbi munkák „egy nagy egész” mozaikkockái volnának – végérvényesen elrendezik az életművet. Ezzel a lezáró aktussal minden egy kicsit más megvilágításban kerül, a gyermekkor önfeledt próbálkozásai éppúgy, mint a felnőttkor kudarcai és sikerei. Mint a boltívek zárókövei, stabilitást teremtenek: az „utolsó művek” a képlékeny, állandó változásban, mozgásban lévő szellemvilágot egyetlen gesztussal kristályszerkezetű univerzummá alakítják.

Mindez persze csak illúzió, utólagos konstrukció, az utókor egyfajta metafizikai, pszichológiai szükséglete. Racionalizáljuk a felfoghatatlant. S bár tudjuk, hogy életműveket önálló műalkotásnak tekinteni pusztán romantikus vízió, mégsem tudunk megszabadulni tőle: pedig e vízió igen csalfa, hasonlít ahhoz az elnagyolt kalóztérképhez, mely a lakatlan sziget bejárásában esetleg segíthet, de a kincsekkel teli elásott ládika (azaz a lényeg) megtalálásában soha.

Az utolsó művekhez kapcsolódó metaforikus beszédben rendszeresen tűnnek fel már-már állandósulni látszó szókapcsolatok: „a szerző végakarata”, „a titkok nyitja”, „enciklopédikus összefoglalás”, „búcsú és számvetés” vagy „bölcshöz reználtság”. A korai műveknél pedig ki nem találkozott már olyan zsurnalizmusokkal, mint „első, de magabiztos lépések”, melyek a „jövőbe mutatnak”; a „meglepően érett” mű „csíráként magában hordja a későbbi darabok jellegzetességeit”, s lám-lám: „miből lesz a cserebogár!”

A keletkezési idő szerint korai darab Anton Webern (1883–1945) kvartett-tétele (1905), mely a fiatal komponista szándéka szerint egy többszótagos vonósnégyes része lett volna. Ez a mű végül nem készült el, pedig egyetlen befejezett szakasza egy kiválóan felvértezett alkotóról tudósít. Olyan komponistáról, aki saját korának kamarazenei írásmódját, harmóniai komplexitását maximálisan elsajátította, nem beszélve arról a tudásról, melyet a műfaj emblematikus kompozíciói alapján párolt le magának, például Beethoven kvartett-termésének utolsó darabjaiból. Ha hiszünk a zenetörténet kontinuitásában, akkor ezt az „első darabot” akár a korábbi generáció képviselőinek egyikeként, például Brahms utolsó alkotásaként is hallgathatjuk. Ezúttal adottak egy ennél is merészebb gondolat-kísérlet feltételei: elképzelhetjük, hogy a Beethoven (1770–1827) utolsó vonósnégyes-kompozíciói közé is ékelhető Esz-dúr *Lassú tétel* (*Langsamer Satz*) maga Beethoven írta.

A „kristályszerkezetű univerzumként” elgondolt zeneszerzői életművek – szerencsére – időről időre átrendeződnek. Maguk a művek természetesen nem változnak, ám a nagy egészben elfoglalt pozíciójuk, az utókor által konstruált funkciójuk átalakul. Robert Schumann (1810–1856) életművének megítélése – különösen a kései művek vonatkozásában – az utóbbi évtizedben komoly metamorfózison esett át. Az elmegyógyintézetben bekövetkezett halál ténye az utolsó néhány évben komponált darabokat a szellemi leépülés stációiként láttatta, újabban pedig – az elmebetegséggel kapcsolatos kételyek megerősödésével – az utolsó művek sajátosságai sokkal inkább egy formálódó új stílus, nem pedig a pszichés összeomlás szimptomájának tűnnek. A Schumann halála után száz évvel publikált *a-moll hegedű-zongoraszonáta* így a „konvenciók elfelejtéséről”, nem valamiféle amnéziás, integritásától megfosztott szellemi állapotról, hanem a konvenciók meghaladásának szándékáról fest érzékletes képet.

A zeneszerzői életművek peremvidékét – azaz a legkorábbi és a legutolsó műveket – gyakran misztikus kód takarja. Különösen olyankor, amikor a mű eszmei tárgya maga a „perem-lét”, illetve a túlloldali létezés lehetősége. Mozart (1756–1791) életének utolsó éveiben írt kompozíciói – mint az *Ave verum corpus* vagy *A varázsfuvola* – az életműben elfoglalt helyüktől függetlenül is mintha transzcendencia-élmények tapasztalatát viselnék magukon.

Kamara.hu, the chamber music festival of the Liszt Academy in late November, falls for the first time under the artistic direction of Dénes Várjon and Izabella Simon. The pianist couple are regular guests – both together and separately – at many of the top festivals and concert halls in the world (including the Salzburg Festival, Marlboro Music Festival, Wigmore Hall, and Carnegie Hall), and for this series they have invited those pre-eminent artist friends with whom they regularly perform. Every year the festival programme is arranged around a specific theme: *Firsts and Lasts* feature in this year’s festival concerts, spotlighting early and late works by major composers. The first concert of the series immediately springs several surprises, from an early Webern string quartet movement to the virtually insurmountably complex four-hand arrangement of Beethoven’s *Grand Fugue*.

2015. november 20. (péntek) // 20 November 2015 (Friday) 19.00
SOLTI TEREM // SOLTI HALL

KAMARA.HU/2

Franz Schubert: Auf dem Strom (D. 943)

Johannes Brahms: H-dúr zongoratrió // Piano Trio in B major, op. 8

1. *Allegro con brio* 2. *Scherzo: Allegro molto* 3. *Adagio* 4. *Finale: Allegro*

szünet // intermission

Robert Schumann: Sechs Gedichte und Requiem, op. 90

1. *Lied eines Schmiedes* 2. *Meine Rose* 3. *Kommen und Scheiden*

4. *Die Sennin* 5. *Einsamkeit* 6. *Der schwere Abend; Requiem*

Johannes Brahms: Esz-dúr kürttrió // Horn Trio in E-flat major, op. 40

1. *Andante* 2. *Scherzo. Allegro* 3. *Adagio mesto* 4. *Finale. Allegro con brio*

VÁRJON Dénes, SIMON Izabella (zongora // piano)

PASZTIRCSÁK Polina (szoprán // soprano)

Veronika EBERLE, BARÁTI Kristóf (hegedű // violin)

VÁRDAI István (cselló // cello)

Radovan VLATKOVIĆ (kürt // horn)

Franz Schubert (1797–1828) másfél évtized alatt alkotta meg káprázatos életművét. Ebben a tizenöt évben folyamatos és intenzív kapcsolatban állt a verssel: dalainak, kamaraének-műveinek, kórusainak szövegeiből egy kisebbfajta irodalomtörténeti antológiát is összeállíthatnánk, melyben a legmagasabb esztétikai elvárásoknak megfelelő költemények éppúgy megtalálhatóak volnának, mint az alkalmi rigmusok. Heinrich Heine és Ludwig Rellstab 1828-ban váltak a schuberti poétikai panteon részévé. A Heine- és Rellstab-versekre írt dalokat az utókor – *Hattyúdalok* cím alatt – ciklusba rendezte, függetlenül attól, hogy maga Schubert tételezett-e a dalok között bármilyen összefüggést. E ciklus része lehetett volna a Rellstab-költeményre írt *Auf dem Strom* is, ha az ének-zongora kettőséhez Schubert nem írt volna egy harmadik szólamot kürtre. A dal (Lied) műfajához Schubert e darabjában a koncerttermi reprezentativitás szándékával közeledett (a kompozíció el is hangzott Schubert 1828. márciusi szerzői estjén, Beethoven halálának első évfordulóján).

Az idősebb pályatárs halála utáni esztendőben Schubert a korábbiaknál tudatosabban nézett szembe Beethoven örökségével, az *Auf dem Strom* Beethoven-reminiszcenciáiban (mint amilyenek az *Eroica-szimfóniára* tett zenei utalások) egyes elemzések éppen ezt a mozzanatot tartják különösen fontosnak. S bár Rellstab aligha gondolt Beethovenre a vers megírásakor, a szöveg központi metaforái (átkelés a folyón, búcsú az innenső parttól, az utolsó csók, stb.) nagyon is alkalmasnak tűnnek a nagy embertől, általában pedig az élettől való elkészülés retorikai megformálására. S ebben az összefüggésben a kürthanghoz több funkció is társul: egyfelől nosztalgikus színezetet kölcsönöz a hangzásnak, másfelől a túlpárt távoli, csábító hangját is megzendíti, s olyan zenetörténeti kontextusba emeli át a kompozíciót, mely Webertől Brahmszon át egészen Mahlerig, sőt, egy alkalmi kirándulás erejéig, Ligeti Györgyig ível (*Kürttrío*).

Brahms (1833-1897) *H-dúr zongoratriójának* első változata 1854-ben keletkezett. A leginkább zongoraműveket író fiatal zeneszerző e darabbal nyitotta meg kamarazenei műveinek sorát. A revideált második változat a zeneszerzői pálya utolsó időszakában, 1889-ben készült el, melynek ősbemutatója 1890-ben, Budapesten volt. A koncerten Hubay Jenő és Popper Dávid mellett a zeneszerző lépett fel. Egyáltalán nem általános, hogy egy komponista élete utolsó szakaszában a javítás, tisztázás szándékával visszatér egy fiatalkori művéhez. Brahms kortársai közül talán Liszt Ferencet lehet említeni. E szándék legalább két dolgot biztosan jelent: egyrészt a fiatalkori darabot a szerző tartja annyira fontosnak és értékesnek, hogy újra elmerüljön annak sajátos zenei problematikájában, másrészt kompozícióinak sorára maga a zeneszerző is életműként tekint, olyan zárt egészre, melynek végső arculatát önmaga kívánja meghatározni. Úgy is fogalmazhatunk, hogy Brahms a recepció oldaláról tekint saját életművére, és ameddig van rá lehetősége, ezt a recepciót maga is szeretné alakítani. Jelen esetben oly módon, hogy első kamarazenei kompozícióját az érett kori művek perspektívájából újraalkotja. E kései műalakban a tételek lerövidültek, a fiatalkori darab Beethovenre és Schumannra utaló hommage-elemei elmaradtak (ezzel a kompozíció önállósága megerősödött), a zenei szövet komplexebbé formálódott. Brahms így maga gondoskodott arról, hogy korai darabjában az utókor felfedezhesse az „első, de magabiztos lépéseket”, melyek a „jövőbe mutatnak”.

Schumann *Lenau-dalainak* különös sors jutott. A zeneszerző drezdai időszakának utolsó befejezett darabjai ezek (1850). A verssorozat végére Schumann azért illesztett egy requiemet, mert azt hitte (tévesen), hogy a dalszövegek költője meghalt. A sors fintora, hogy amikor a művet augusztus 25-én magánkörben bemutatták, Schumann egyik barátja Lenau halálhírével érkezett.

The *kamara.hu* chamber festival continues with an international star parade. The artists behind the whole concept are, Dénes Várjon, who won first prize at the prestigious Anda Géza Piano Competition in Zurich in the same year he graduated, and his wife, Izabella Simon, who is similarly a student of the school hallmarked by the name of György Kurtág-Ferenc Rados. For this recital they are joined by violinist Kristóf Baráti who at the age of 35 was awarded the Kossuth Prize, and István Várdai, winner of both the Geneva International Cello Competition and Munich ARD International Cello Competition. And although this Hungarian team would in its own right be sufficient guarantee of quality, the production draws in further star personalities: Hungarian soprano Polina Pasztircsák famed for her wide repertoire, Croatian Radovan Vlatković, one of the world's best horn players, and German violinist Veronika Eberle (26), who plays with leading orchestras and conductors. This programme could be subtitled 'in the shadow of passing'. Schubert's rarely performed, sombre piece dates from the final year of his life. The *B major trio* of Brahms, although written when he was young (aged 21), was in the same year that his great friend Schumann attempted suicide. The work of four movements by Brahms was composed for the first anniversary of the death of his mother. However, it is certain the audience will not fall into melancholy since the glittering array of talent on stage simply will not permit this to happen.

2015. november 21. (szombat) // 21 November 2015 (Saturday) 10.30
X. TEREM // ROOM X

KAMARA.HU/BABAR

MESÉLŐS LÁTOGATÁS A ZENE VARÁZSBIRODALOMÁBA
KICSIKNEK ÉS NAGYOKNAK
// FAIRY-TALE TOUR AROUND THE MAGICAL
WORLD OF MUSIC FOR YOUNG AND OLD ALIKE

Mesék és zeneművek **Francis Poulenc** *Babar az elefánt* című ciklusa alapján
// Tales and music based on **Francis Poulenc's** work *The Story of Babar the Little Elephant*

Mesélő // Storyteller: FÜR Anikó

Szerkesztő és zongorán közreműködik
// Editor and featurig on piano: SIMON Izabella
PASZTIRCSÁK Polina (ének // voice)
Ib HAUSMANN (klarinét // clarinet)
HOLLÓ Aurél (ütők // percussion)
GÉVAI Csilla (illusztrátor // illustrator)

Ki ne ismerné Babart, a kedves kiselefántot, aki az őserdőben született, a városban nőtt fel, majd hihetetlen kalandok után visszatért szülőföldjére, ahol királlyá választották, és feleségével, Celestine-nel, később gyermekeikkel együtt boldogan éltek a dzsungelben. Jean de Brunhoff története máig a gyermekirodalom alapműve. Francis Poulencet is megihlette a történet, és csodálatos muzsikát komponált a mese nyomán zongorára és mesélőre. A Simon Izabella által megálmodott zenés délelőtti középpontjában ez a mű áll, de a műsor célja, hogy más zeneművek, versek, mesék, festmények, rajzok segítségével a zene-irodalom-képzőművészet hármásának bűvkörébe vonja a gyerekeket, olyan varázsvilágba kalauzolja el őket, amelynek történéseiben ők is aktívan részt vehetnek. A programot 3-8 éveseknek ajánljuk.

Jean de Brunhoff's *The Story of Babar the Little Elephant*, who following the death of his mother is taken in by an elderly lady living in the city, before finally Babar returns to the jungle taking with him all the benefits of urban civilization, has enjoyed continued popularity since first being published in 1931. In 1940, Francis Poulenc wrote several piano pieces based on the story for children of his cousins. He shaped these ideas into a cycle in 1945: the works represent some of the most charming chapters of the Poulenc oeuvre. The figure of Babar is evoked by artists of world renown under the artistic direction of Izabella Simon; together, they guide children into the magical world of music in this programme that forms part of the kamara.hu festival.

*Kamara.hu bérlettel rendelkezők számára a rendezvény ingyenes. // Admission free with Kamara.hu season-ticket.
Magyar nyelven // In Hungarian*

2015. november 21. (szombat) // 21 November 2015 (Saturday) 17.00
KÁVÉZÓ // CAFÉ

KAMARA.HU/ŐSZI-TÁRLAT
// KAMARA.HU/AUTUMN-DISPLAY
MŰVEK KÖZÖTTI KERENGÉS SPIRÓ GYÖRGGYEL
// ORBITING AMIDST WORKS WITH GYÖRGY SPIRÓ

SPIRÓ György eszélgetőtársai // Guides:
SIMON Izabella; VÁRJON Dénes

Közreműködik // Featuring:

Ib HAUSMANN (klarinét // clarinet)

Casals Vonósnégyes // Casals Quartet :

Vera MARTÍNEZ, Abel TOMÀS (hegedű // violin);

Jonathan BROWN (brácsa // viola);

Arnau TOMÀS (cselló // cello)

A Zeneakadémia Liszt Ferenc téri épületében az 1907-es átadás óta fontos szerepet játszottak az irodalmi programok, s ennek kapcsán nemcsak a legendás *Nyugat*-esteket érdemes említeni, hanem a Kisteremben zajló különféle felolvasásokat és színházi produkciókat is. Ezt a hagyományt eleveníti fel a Simon Izabella és Várjon Dénes művészeti vezetésével megvalósuló *kamara.hu* fesztivál kísérő programja, amelyen a zongorista házaspár vendége Spiró György író lesz. A zene és az irodalom lépnek párbeszédbe egymással ezen a délutánon, három érzékeny művész dialógusán keresztül.

Literary programmes have played an important part in the life of the Liszt Academy on Liszt Ferenc Square ever since its inauguration in 1907, and in this regard it is worth mentioning not only the legendary *Nyugat* evenings but various reading and theatrical productions in the Chamber Hall as well. This tradition is revived through the associated programme of the *kamara.hu* festival under the artistic direction of Izabella Simon and Dénes Várjon, in which writer György Spiró is the guest of the pianist couple. Musical works and literature shape a dialogue with each other through the thoughts of three sensitive artists.

Kamara.hu bérlettel rendelkezők számára a rendezvény ingyenes. // Admission free with *Kamara.hu* season-ticket.
Magyar nyelven // In Hungarian

2015. november 21. (szombat) / 21 November 2015 (Saturday) 19.00
SOLTI TEREM // SOLTI HALL

KAMARA.HU/3

Franz Schubert: Notturmo (D. 897)

Claude Debussy: Szonáta csellóra és zongorára // Sonata for Cello and Piano

1. *Prologue: Lent, sostenuto e molto risoluto* 2. *Sérénade: Modérément animé*

3. *Final: Animé, léger et nerveux*

Ernest Chausson: Chanson perpétuelle, op. 37

szünet // intermission

Richard Strauss: F-dúr szonáta csellóra és zongorára

// Sonata for Cello and Piano in F major, op. 6

1. *Allegro con brio* 2. *Andante ma non troppo* 3. *Finale. Allegro vivo*

Wolfgang Amadeus Mozart: A-dúr klarinétkvintett

// Clarinet Quintet in A major (K. 581)

1. *Allegro* 2. *Larghetto* 3. *Menuetto* 4. *Allegretto con variazioni*

Veronika EBERLE (hegedű // violin)

Claudio BOHÓRQUEZ (cselló // cello)

Katja SKANAVI (zongora // piano)

Ib HAUSMANN (klarinét // clarinet)

Casals Quartet:

Vera MARTÍNEZ, Abel TOMÀS (hegedű // violin);

Jonathan BROWN (brácsa // viola);

Arnau TOMÀS (cselló // cello)

Ernest Chausson (1855–1899) utolsó befejezett műve, a Charles Cros költeményére írt *Chanson perpétuelle* eredetileg szopránhangra és nagyzenekarra készült 1898-ban. A szerző egy kamarazenei verziót is kidolgozott énekhangra, vonósnégyesre és zongorára. A vers szövege egy elhagyott asszony panaszát mintázza. A zeneszerző tulajdonképpen egy több évszázados operai toposzhoz tért vissza.

A cselló-zongoraszonáta is az utolsó művek sorát gazdagítja. Debussy (1862–1918) 1915-ben komponálta, egy hat szonátára tervezett ciklus első darabjaként. A terv végül nem valósult meg, Debussy „csak” három kompozícióval készült el. Miként Chausson utolsó dalában, Debussy is egyfajta archaizáló nyelvvel kísérletezik. „Debussy szonátája mintha újabb, konstruktívabb irányú fejlődésének akarna irányjelzője lenni. A címlapon, régies rajzú betűkkel, régies nyelven megígért hat szonáta talán meglepetést hoz majd azoknak, akik oly hamar szeretnek temetni Formátlanságtól egyébként eddig is megőrizte őt valami ősi latin örökség, még legakartabban forma nélküli darabjaiban is. Ebben a művében, a kevésbé súlyos mondanivaló mellett is, sok jó tulajdonságot találunk: tökéletes ízlést, a gondolat és forma teljes egyensúlyát, dagálytalan, precíz rövideiséget, egyszerűséget és jóhangzást. A szonáta zongoraszólamát Bartók Béla játszotta. „Idestova tíz év óta a legtöbb érdekes, új zongorásmuzsika bemutatója az ő nevéhez fűződik” – írta Kodály Zoltán a *Nyugat*-ban a Debussy-darab budapesti előadása (1917) után.

Mozart *A-dúr klarinétötöse* a szó szoros értelmében nem tartozik az utolsó művek körébe: a darab 1789-ben keletkezett. Ugyanakkor mégis úgy érezzük, hogy ebben a hangszerválasztásában kifejezetten kísérletező kompozícióban Mozart épp azt a hangvételt találta meg, mely az utolsó művekben oly esszenciálisan jelentkezik. De van itt valami más is. Az *A-dúr* hangnem Mozartnál rendszerint a boldog szerelemmel kapcsolódik össze. A klarinétmelódiákban valóságos áriákat fedezhetünk fel, az operák szerelmi vallomás-jeleneteinek szövegtelen testvéreit. Talán nem véletlenül juttatja eszünkbe a klarinét-kvintett hangzásának érzéki szépsége a mámor édes ízét. Ezt a jellegzetesen mozarti hangot a későbbben érkező zeneszerzők közül talán csak Schubert tudta újra megszólaltatni. Az *Esz-dúr notturno* mámorító álomhangzásából nehezünkre esik felébredni.

Richard Strauss hat éves kora óta komponált. Amikor művei először megjelentek nyomtatásban is, mint például a *Csellószonáta*, kompozícióinak száma már elérte a százat. A *Csellószonátát* a család közeli barátjának, a Müncheni Udvari Zenekar első gordonkásának írta. Mint az ekkoriban komponált darabokban, ebben a művében sem az egyéni út, a félreismerhetetlen saját hang kimunkálása izgatta, sokkal inkább a régebbi mesterek zenéjével, stílusával való játék. Az utolsó tételben például nem nehéz felismerni Mendelssohn ihletését. Az 1880–1883 között keletkezett darabból valószínű, hogy ez a tétel készült el legkorábban. Strauss ekkor tizenhét éves volt, néhány hónappal „öregebb”, mint Mendelssohn a *Szentivánéji álom*hoz írt nyitány keletkezésekor.

Schubert's meditative *Notturmo* dates from his late creative period and promises a transcendent experience in which the experience of the mystique of night is substituted by the security of its tranquillity. Debussy's *Sonata for Cello and Piano* is a late composition of this prominent figure of the turn of the last century, already physically failing but always rejuvenated in spirit; it is an almost random series of unpredictable and elusive musical ideas. Nonetheless, this is without doubt a masterpiece, which in many respects anticipates the contemporary approach to strings and at the same time is a serious challenge for cellists. Chausson's *Chanson* originally written for soprano and orchestra was the last work he completed; its cathartic profundity is completely spellbinding. The two closing compositions are the ideal occasion for relaxed and pleasant music-making: the attractive Strauss work is in fact part of a pleasant stroll through the sonata form, and it is obvious why Mozart's *Clarinet Quintet* (the first and at the same time last from him in this genre) is one of the most frequently played pieces for woodwinds. The lightness and exceedingly 'democratic' division of the parts gives every participant ample opportunity to prove their musicality. And a glance at the list of performers allows one to expect a true international parade of scintillating, young artists; Veronika Eberle is a fine representative of graceful elegance, Claudio Bohórquez instinctive passion, Katja Skanavi an inward looking ancient force, Ib Hausmann analytical precision, and the Casals Quartet are renowned for vibrant and rich tonal variations.

2015. november 22. (vasárnap) // 22 November 2015 (Sunday) 19.00
SOLTI TEREM // SOLTI HALL

KAMARA.HU/4

Ludwig van Beethoven: Esz-dúr zongoratrió // Piano Trio in E-flat major, op. 1/1

1. *Allegro* 2. *Adagio cantabile* 3. *Scherzo. Allegro assai* 4. *Finale. Presto*

Dmitrij Sosztakovics: Szvit Michelangelo Buonarroti verseire

// Suite on Verses of Michelangelo Buonarroti, op. 145

1. *Igazság* 2. *Reggel* 3. *Szerelem* 4. *Elválás* 5. *Harag* 6. *Dantéhez*

7. *A száműzöthöz* 8. *Alkotóerő* 9. *Éj (Párbeszéd)* 10. *Halál* 11. *Halhatatlanság*

// 1. *Truth* 2. *Morning* 3. *Love* 4. *Separation* 5. *Anger* 6. *Dante*

7. *To the Exile* 8. *Creativity* 9. *Night* 10. *Death* 11. *Immortality*

szünet // intermission

Franz Schubert: Der Hirt auf dem Felsen (D. 965)

Wolfgang Amadeus Mozart: Esz-dúr kvintett

// Quintet for Piano and Winds in E-flat major (K. 452)

1. *Largo - Allegro moderato* 2. *Larghetto* 3. *Allegretto*

SIMON Izabella, VÁRJON Dénes (zongora // piano)

KOVÁCS István (basszus // bass)

BARÁTI Kristóf (hegedű / violin)

VÁRDAI István (cselló // cello)

Louise PELLERIN (oboa // oboe)

Radovan VLATKOVIĆ (kürt // horn)

LAKATOS György (fagott // bassoon)

Ib HAUSMANN (klarinét // clarinet)

PASZTIRCSÁK Polina (szoprán // soprano)

A koncert után Kóda című pódiumbeszélgetés-sorozatunk keretében Simon Izabella és Várjon Dénes, valamint Mona Dániel zenetörténész hallgató várja az érdeklődő közönséget.

Mozart egyik legmozgalmasabb és legtermékenyebb évében, 1784-ben mutatták be a fúvósokra és zongorára írt *Esz-dúr kvintettet*. „Úgy vélem, a legjobb dolog, amit eddigi életemben komponáltam” – írta a huszonnyolc éves szerző édesapjának.

Beethoven hat évvel volt fiatalabb saját *Esz-dúr triójának* keletkezése idején, és amikor a mű megjelent nyomtatásban, Beethoven – ezt szimbolikusan is tekinthetjük – első opusként publikálta. A mű szorosan kapcsolódik a tradíciókhoz. Szerzője e kompozícióban Mozart és Haydn örököseként „definálja” önmagát: az op. 1-es sorozat arról fest képet, hogy miként tud a fiatal szerző alkalmazkodni a bécsi zenei köznyelvhez. Az *Esz-dúr trió* két másik darab (a *G-dúr* és a *c-moll trió*) mellett 1795-ben jelent meg nyomtatásban, az első előadásokra 1793-ban, Lichnowsky hercegnél, Beethoven patrónusánál került sor. A mű semmilyen kétséget nem hagy afelől, hogy Beethoven „akcentus nélkül” beszélte a bécsiek kifinomult nyelvezetét. Haydn sem talált semmi kifogásolnivalót ifjú „mentoráltja” munkájában. Ám az *Esz-dúr trió* párdarabját, a *c-moll triót* nem szívelte, állítólag még nyilvánosan is megbíráta. Vajon népszerű lehet-e egy ilyen szokatlan hangvételű darab? – kérdezte Haydn. Úgy gondolta, ő maga soha nem bocsátott volna egy efféle kompozíciót a nyilvánosság elé. A mű azonban mindezek ellenére a fiatal Beethoven kedvenc alkotásai közé számított, melyből a lehető legvilágosabban rajzolódnak ki a későbbi Beethoven-kompozíciók jellegzetes vonásai.

„Nehezemre esik az írás, ennek ellenére megírom a nyáron *XV. vonósnégyesemet*, 11 Michelangelo-vers megzenésítését és még pár apróságot” – írta Sosztakovics (1906–1975) 1974 késő őszén. A dal-szvit nagyszabású önéletrajz és egyfajta végrendelet, melyben a reneszánsz mester művészi küzdelmeit Sosztakovics a magáéival azonosítja. A drámai ciklusban központi helyet kap a művész feladata és önkínzó kötelességtudata, az alkotó viszonya a külvilághoz. Felvillan a szerelem témája is, ám az egész sorozat uralkodó témája a halál és a halálról való töprengés. A zenei anyagot át- meg átszövik a reflexív elemek, Sosztakovics korábbi darabjainak idézetei. Az egyik legkülönösebb az utolsó dal, amelyben a sírvershez az orosz szerző egy gyerekdalocskát, vidáman csilingelő, naiv, a karácsony hangulatát megidéző melódiát társít. Ráadásul ez is önidézet, egy gyermekként, kilencéves korában szerzett indulóra tekint itt vissza Sosztakovics. Gyereksírató gyerekzenével. Az egyik utolsó mű összeolvadása az egyik legkorábbival.

A Hirt auf dem Felsen (A pásztor a sziklán) Schubert életének utolsó hónapjában keletkezett szoprán hangra, klarinétra és zongorára. A megzenésített szöveget Schubert három versből alakította ki. Az első négy versszak (*Der Berghirt*), valamint az utolsó, hetedik strófa (*Liebesgedanken*) Wilhelm Müller, az ötödik és a hatodik versszak Karl August Varnhagen von Ense költeményeiből (*Nächtlicher Schall*) származik. A dal a kiváló operaénekes, Pauline Anna Mider-Hauptmann felkérésére született, aki – miként a klarinétos is – egy igazi bravúrdarabot kapott a zeneszerzőtől. Nemcsak a magas technikai követelmények miatt tekinthetjük e művet jutalomjátéknak, az énekes a szövegrészleteknek megfelelően három különböző érzelmvilág, három különböző emberi élethelyzet megjelenítésére kap lehetőséget. Az első részben a magányos pásztor a mélyből feltörő visszhangokon mereng; a második rész tónusa sötét, átható bánat ül a pásztoron (és a dalon), míg a harmadikban megcsillan a remény: a közelgő tavasz az újjászületés ígérétét hozza.

The closing concert of the Liszt Academy's chamber music festival similarly features early and late works by timeless composers. The individual sound and scintillatingly bold creativity in Beethoven's first opus, written in his early twenties, are immediately apparent; in contrast, Shostakovich was wrapping up matters in his *Suite on Verses of Michelangelo*, a tribute to the versatile Renaissance genius, which was written in the final year of the composer's life and performed here by the brilliant István Kovács. No more need be said about the essence of the work concluding the concert (as well as the festival as a whole) than the words of Mozart in a letter written to his father, in which the composer calls it "the best thing I have written in my life".

KÖZREMŰKÖDŐ MŰVÉSZEK

A Kossuth-díjas **Baráti Kristóf**, akit Ida Haendel egy alkalommal generációjának legtehetségesebb hegedűseként méltatott, Szenthelyi Miklós és Tátrai Vilmos tanítványaként végzett a Zeneakadémián. Karrierje kezdetén legendás nemzetközi versenyeken szerzett nevet magának (köztük a párizsi Long-Thibaud-, a brüsszeli Erzsébet királyné- és a moszkvai Paganini-versenyen). Azóta a világ nagy koncerttermeinek és fesztiváljainak visszatérő vendége, hírneves zenekarok szólistája és olyan művészek kamara-partnere, mint Jean-Efflam Bavouzet, Kim Kashkashian vagy Perényi Miklós.

A németországi születésű, de perui és uruguayi felmenőkkel rendelkező csellista, **Claudio Bohórquez** Boris Pergamenschikow növendékeként aratta első sikereit a Csajkovszkij-, Rosztropovics- és Casals-versenyeken. Az Academy of St Martin in the Fields együttesével, az Orchestre de Paris-val és az Orchestre de la Suisse Romande-dal egyaránt pódiumra lépett már. Az előző évadban Christoph Eschenbach és Charles Dutoit irányításával koncertezett Amerikában, emellett tanárként is aktív: a berlini és stuttgarti zeneakadémiák professzora.

„Az új évezred vonósnégyese” – lelkesedett az 1997-ben Madridban alapított **Casals Quartet** játékáért a *The Strad* magazin munkatársa. Az életkora szerint még épp csak nagykorú vonósnégyes tagjai rendszerint olyan koncerttermek között osztják meg az idejüket, mint a londoni Wigmore Hall, a bécsi Musikverein vagy a berlini Filharmónia. Repertoárjuk a kevésbé ismert spanyol szerzőktől a bécsi klasszikusokon át Bartókig és Kurtágig ível, eddigi pályafutásuk során csaknem egy tucat lemezt készítettek a Harmonia Mundinál.

Veronika Eberle koncertnaptárában olyan zenekarok sorakoznak, mint a londoni Philharmonia Orchestra, a salzburgi Mozarteum zenekara vagy a Svéd Rádió Szimfonikus Zenekara. A fiatal hegedűművész szólistakarrierje mellett elkötelezett kamarazenesz is, többek közt Renaud Capuçon, Lars Vogt és a sopránénekes Anna Prohaska rendszeres partnere. Tanulmányait Münchenben végezte, tizenhat évesen pedig mára Sir Simon Rattle vezette Berlini Filharmonikusokkal debütált. Hangszerét, a „Dragonetti” Stradivarita Nippon Music Foundation biztosítja számára.

Ib Hausmann klarinétművész Berlinben tanult Ewald Kochnál, majd a Beaux Arts Trio zongoristája, Menahem Pressler irányításával szélesítette zenei látókörét. Művészi fejlődésére jelentős hatást gyakorolt Kurtág György munkássága is. A klasszikus hangversenyek világán túl (Nina Tichmann-nal közösen rögzített Max Reger-lemezével például díjat nyert) a zenei improvizáció, a színházi és jazz-zene, illetve más modern előadási formák területén is otthonosan mozog.

A Bartók-Pásztory- és Kossuth-díjas ütőhangszeres művész és zeneszerző, **Holló Aurél** a Zeneakadémián szerzett diplomát ütőhangszer és zeneszerzés szakon (utóbbit Soproni József irányításával végezte). Diákkora óta tagja olyan jelentős kortárszenei együtteseknek, mint az Intermoduláció és a Componensemble, illetve az Amadinda Ütőegyüttes. Számos kompozíciós az Amadinda számára készített átírat fűződika nevéhez. Magyarországi és külföldi koncertfellépései mellett a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanára.

Kovács István eredetileg orvosnak készült, érdeklődése csak ezirányú tanulmányai befejeztével fordult az éneklés felé. Zürichben Polgár László növendéke volt, majd barcelonai, müncheni és salzburgi versenyeken való eredményes részvétel után Torinóba szerződött. Azóta a budapesti Operaháztól Berlinen át Avignonig számos neves zenés színházban fellépett már, repertoárja Don Giovannitól a Kékszakállúig az operairodalom szinte valamennyi bassz-bariton szerepét felöleli. Emellett keresett oratóriuménekes is: Mozart *Requiemjével* a schleswig-holsteini fesztiválon, *c-moll miséjével* Salzburgban, Händel *Messiásában* pedig a Gewandhausorchesterral lépett közönség elé.

Lakatos György fagottművész a budapesti Zeneakadémián szerzett fagott művésztanári diplomát. Európa szinte minden országában koncertezett vagy tanított már, de turnézott Amerikában, Kanadában és Izraelben is. Repertoárja rendkívül széles, a reneszánsztól a kortárs zenéig terjed, számos ősbemutató fűződik a nevéhez. Rendszeresen tart mesterkurzusokat Párizsban, Manchesterben vagy épp Szombathelyen. Jelenleg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem docense.

Mimi, Nedda, Desdemona, Woglinde, Daphné vagy Micaela megformálójaként **Pasztircsák Polina** az egyik leggyakrabban foglalkoztatott szoprán ma Magyarországon, a Magyar Állami Operaház magánénekeese. Mindeközben azonban a nemzetközi hangversenyéletben is aktív: Karlsruhétól Genfen át Modenáig keresett művész, aki egyaránt fellépett már a Szentpétervári Filharmonikusokkal és Sabine Meyer klarinétművésszel, Ingo Metzmacherrel, Fischer Ádámmal és Kocsis Zoltánnal.

A kanadai oboaművész, **Louise Pellerin** montreáli tanulmányai végeztével Freiburgban képezte tovább magát Heinz Holligernél. Zürichben tanít, de rendszeresen tart mesterkurzusokat is világszerte, Kanadától Németországon át Venezueláig. Schiff András, Leonidas Kavakos és Jörg Widmann kamarapartneréként, a Camerata Zürich, a Kölni Rádiózenekar vagy a Budapesti Fesztiválzenekar szólistájaként, illetve salzburgi, bécsi, párizsi és római fesztiválok visszatérő vendégeként egyformán elismert művész.

A Kurtág György, Rados Ferenc és Jandó Jenő tanítványaként diplomázott **Simon Izabella** szintén megfordult a világ számos nagy fesztiválján (Salzburgi Ünnepi Játékok, Schwetzingen Fesztivál), s rendszeres fellépője a világ legjelentősebb koncerttermeinek (Wigmore Hall, Carnegie Hall, Tonhalle Zürich). Egyik legfontosabb kamarazenei tevékenységének tartja a dalirodalom népszerűsítését olyan kiemelkedő művészek partnereként, mint Sass Sylvia, Rost Andrea, Hanno Müller-Brachmann, vagy Ruth Ziesak. 2012-ben az amerikai Bard Egyetem vendégprofesszorként tanított, és minden évben meghívást kap a szintén USA-béli Marlboro Fesztiválra.

Musikverein, Konzerthaus, Concertgebouw, Suntory Hall; Bécs, Amszterdam, Tokió – a görög-orosz értelmiségi családból származó, moszkvai születésű zongoraművész, **Katja Skanavi** valamennyi felsorolt városban és koncertteremben gyakran megfordul. Jurij Basmét, Gidon Kremer és Truls Mørk kamarapartneréként, illetve szólistaként egyaránt aktív, zenei érdeklődése sokoldalú: repertoárja a klasszikusoktól a kortárs kompozíciókig terjed.

Várdai István a Zeneakadémián Mező László, Bécsben Reinhard Latzko növendéke volt, majda Kronberg Akadémián tanult tovább Frans Helmerson növendékeként. Szinte valamennyi jelentős, csellisták számára kiírt nemzetközi verseny díjazottja vagy nyertese, napjaink egyik legnevesebb csellóművésze. Az Orchestre de La Suisse Romande és az Orosz Nemzeti Zenekar szólistájaként is színpadra lépett már olyan karmesterek irányításával, mint Mihail Pletnyov és Fischer Ádám. Számos fesztivál állandó résztvevője, 2015-től a Kaposfest művészeti vezetője (Baráti Kristóffal együtt). 2013 óta maga is Kronberg Akadémia tanára.

Várjon Dénes 1991-ben nemcsak diplomát szerzett a Zeneakadémián Keveházi Gyöngyi, Falvai Sándor, Kurtág György, Rados Ferenc és Devich Sándor tanítványaként, hanem megnyerte a zürichi Anda Géza Zongoraversenyt is, a verseny történetének első magyar győzteseként. Rendszeres résztvevője a világ legrangosabb nemzetközi fesztiváljainak, szólistaként a legnagyobb hazai és külföldi zenekarok élén muzsikálhatott, olyan karmesterek vezényletével, mint Végh Sándor, Solti György, Heinz Holliger, Horst Stein, Leopold Hager, Fischer Iván, Fischer Ádám, vagy Thierry Fischer. Egy 2014-es statisztika szerint a világ ötödik legfoglalkoztatottabb zongoristája.

Radovan Vlatković sokak szerint a világ egyik legkiemelkedőbb kürtművésze. A horvát virtuóz előbb Zágrábban, majd Detmoldban végezte tanulmányait. 1983-ban fölényesen megnyerte az ARD nemzetközi zenei versenyét. 1982-90-ig a Berlieni Rádió Szimfonikus Zenekarának első kürtöseként Riccardo Chaillyval és Vladimir Ashkenazyval dolgozott együtt. 1990 óta szólistaként és kamaraművészként járja a világot, és lemezre rögzítette a kürtirodalom legjelentősebb műveit. 1992-98-ig Stuttgartban tanított, majd a salzburgi Mozarteum professzora lett. Oktatói munkája azonban jól megfér nemzetközi karrierjével: a BBC Szimfonikus Zenekarral, a Camerata Academica Salzburggal vagy az Academy of St Martin in the Fields együttesével éppúgy fellépett már, mint Schiff Ádámmal és Heinz Holligerrel.

2015.11.19. 19.00 KAMARA.HU/1

Schumann, Mozart, Beethoven, Webern

2015.11.20. 19.00 KAMARA.HU/2

Schubert, Brahms, Schumann

2015.11.21. 10.30 KAMARA.HU/BABAR

Mesék és zeneművek Poulenc: *Babar az elefánt* című darabja alapján
// Tales and music based on Poulenc's *The Story of Babar the Little Elephant*

2015.11.21. 17.00 KAMARA.HU/ŐSZI-TÁRLAT

Művek közötti kerengés Spiró Györggyel
// Orbiting amidst works with György Spiró

2015.11.21. 19.00 KAMARA.HU/3

Schubert, Debussy, Chausson, R. Strauss, Mozart

2015.11.22. 19.00 KAMARA.HU/4

Beethoven, Sosztakovics, Schubert, Mozart

Felelős kiadó // Publisher: Dr. VIGH Andrea, a Zeneakadémia rektora // President of the Liszt Academy

Főszerkesztő // Editor-in-chief: SZABÓ STEIN Imre

Felelős szerkesztő // Managing editor: RÁKAI Zsuzsanna

Kiadváymenedzser // Publication manager: VÉGH Dániel

Szöveg // Written by: MOLNÁR Szabolcs

Layout: ALLISON Advertising

Tördelés // Print preparation: Efergefer Kft.

Megjelenik a Zeneakadémia Kommunikációs Igazgatóságának gondozásában

// Commissioned by the Communications Directorate of the Liszt Academy

Lapzártá: 2015. október 27. // Finalized: 27 October 2015

Zeneakadémia // Liszt Academy Concert Centre

(1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 8.)

ZENEAKADEMIA.HU

A szervezők a műsorváltoztatás jogát fenntartják.

// The organizer retains the right to modify programmes.

100%-ban újrahasznosított papír // 100% Recycled Paper